

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาแนวทางการพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์” นี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเดลฟายเทคนิค (Delphi Technique) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๕ สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ ที่เป็นบรรพชิต และคฤหัสถ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ จำนวน ๒๖ รูป/คน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ จำนวน ๑๖ รูป และผู้เชี่ยวชาญที่เป็นคฤหัสถ์จำนวน ๑๐ ท่าน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑) เป็นพระราชาคณะ หรือเป็นพระสังฆาธิการ และ จบเปรียญธรรม ๙ ประโยคขึ้นไป หรือ

๒) จบปริญญาตรี หรือกำลังศึกษาปริญญาตรี และจบเปรียญธรรม ๙ ประโยคขึ้นไป และมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาของคณะสงฆ์

ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นคณบดี ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑) จบปริญญาตรี หรือกำลังศึกษาปริญญาตรี และจบปริญญาตรี ๗ ประโยค หรือ
บาลีศึกษา ๗ ประโยคขึ้นไป

๒) มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการศึกษาของคณะสงฆ์ อย่างน้อย ๒ ปีขึ้นไป หรือ

๓) จบปริญญาตรีขึ้นไป และมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
การศึกษาของคณะสงฆ์

(รายชื่อผู้เชี่ยวชาญดูภาคผนวก ก)

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

๑) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาของคณะสงฆ์
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับรูปแบบ หรือแนวทางการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนก
ธรรมและแผนกบาลี

๒) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์สังเคราะห์
แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบไปด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนก
ธรรมและแผนกบาลี ๕ รูปแบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเลือกตอบว่า เห็นด้วย หรือ ไม่เห็น
ด้วย กับแต่ละรูปแบบมากน้อยแค่ไหน เพียงใด

(แบบสอบถามสำหรับการวิจัย ดูภาคผนวก ก)

การตรวจในคะแนน

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	๕	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	๔	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	๓	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	๒	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของคะแนน มีดังนี้

๑) ค่ามัธยฐาน (Median)

ค่ามัธยฐานที่คำนวณจากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญนำมาแปลความหมายของคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ ๔.๕๐ ขึ้นไป หมายความว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับความหมายนั้นมากที่สุด

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ ๓.๕๐ - ๔.๔๙ หมายความว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ ๒.๕๐ - ๓.๔๙ หมายความว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ ๑.๕๐ - ๒.๔๙ หมายความว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ ๑.๕๐ ลงมา หมายความว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

๒) ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquatile)

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัย ควอไทล์ โดยคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ ๓ กับควอไทล์ที่ ๑ ถ้าค่าพิสัยที่คำนวณมีค่าน้อยกว่า ๑.๕ แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นๆ มีความสอดคล้องกัน ถ้าค่าพิสัยที่คำนวณได้ในแต่ละข้อมีค่ามากกว่า ๑.๕ แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อข้อความนั้น ๆ ไม่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) ขอนหนังสือจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม

๒) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถามออกไปเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองโดยนัดวัน และเวลาในการเก็บข้อมูลล่วงหน้า

๓) หลังจากแจกแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญแล้วผู้วิจัยจะไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ภายใน ๑ สัปดาห์ ถ้ายังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ก็จะออกไปติดตามอีกเป็นครั้งที่ ๒ และที่ ๓ จนกว่าจะได้รับแบบสอบถามคืนครบตามกำหนดที่ต้องการ

๔) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile range) แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับที่ ๒ โดยใช้ข้อความเดียวกันกับแบบสอบถามฉบับที่ ๑ เพียงแต่เพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ และตำแหน่งของผู้ตอบแต่ละคนไว้ในแบบสอบถาม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ตอบได้พิจารณาความแตกต่างระหว่างคำตอบของตนเอง และคำตอบของกลุ่มทั้งหมดว่าต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบหรือยืนยันคำตอบเดิม ถ้าต้องการยืนยันคำตอบเดิมก็ให้เขียนเหตุผลไว้ตอนท้ายของแต่ละข้อด้วย

๕) นำแบบสอบถามฉบับที่ ๒ ที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำมาเขียนสรุปในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัย ควอไทล์ (Interquatile range) ดังนี้

ตอนที่ ๑ สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละพร้อมทั้งเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ ๒ แนวทางการพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์ วิเคราะห์โดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile range) แล้วเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

๓.๕ สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{สูตร ร้อยละ}^{\circ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

$$\text{สูตร มัธยฐาน}^{\text{๒}} = L + i \left[\frac{\frac{N}{2} - F}{f} \right]$$

^๑ศิริชัย กาญจนวาสี,สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย,(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๕๐), หน้า ๕๒.

^๒ชูศรี วงศ์ตันนะ, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, (นนทบุรี: บริษัท ไทเนรมิตอินเตอร์ โปรเกรสซีฟ, ๒๕๕๐), หน้า ๓๕.

เมื่อ L แทนขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานอยู่

N แทนจำนวนคะแนนทั้งหมด

F แทนความถี่สะสมตั้งแต่คะแนนต่ำสุดถึงคะแนนก่อนชั้นที่มีมัธยฐานอยู่

f แทนความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

i แทนอันดับภาคชั้น

สูตร พิสัยควอไทล์^{*} (Interquartile = IQR)

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

^{*}บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์, ๒๕๔๕), หน้า ๕๘.